

Norges Vassdrag og Energidirektorat

Postboks 5091

Majorstua, 0301

Årdal Elveigarlag

v/leder Per Bringedal

Svadbergsveien 133

4137 Årdal i Ryfylke

10.06.2017

Høringsuttalelse til konsesjonssøknader fra Clemens Kraft AS om bygging av småkraftverk i Hjelmeland.

Årdal Elveigarlag består av et styre på 5 representanter som ivaretar og forvalter den anadrome strekningen i Årdalselva.

Det har vært liten eller ingen informasjon til rettighetshaverne i vassdraget. Det er 44 rettighetshavere i elva og ingen av disse er tilskrevet i søknadsprosessen. Heller ikke Årdal Elveigarlag er tilskrevet.

Det har fra 2008 vært et omfattende kultiveringsarbeid i vassdraget – kalt Årdalsprosjektet. Dette prosjektet har hatt deltagere fra Hjelmeland Kommune – Fylkesmannen – Uni Miljø – Miljødirektoratet – Årdal Elveigarlag m.fl.

Årdalsprosjektet har gjennom disse årene generert en fyldig database for kultiveringen og livet i vassdraget.

Vi stiller oss undrende til at Clemens Kraft IKKE har kontaktet noen i prosjektet for å innhente informasjon. Tvert imot har Clemens Kraft kommet med antagelser som er usanne.

Alle de tre konsesjonssøknaden vil på en eller annen måte ha en negativ innvirkning på et allerede belastet vassdrag. (63 % av nedslagsfelt er regulert/bortført)

Nasjonale undersøkelser viser at hver fisker tilfører ca Kr 1000 til bygda for hvert fiskedøgn. Dette gjennom handling i bygda – overnatting – i tillegg til selve fisket. Et forsiktig anslag med 50 fisker pr døgn i sesongen så blir regnestykket $1000 \text{ Kr} * 50 \text{ fisker pr døgn} * 90 \text{ fiskedøgn} = 4.500.000,-$.

Høring: Storåna Kraftverk – Hjelmeland Kommune

Den lakseførende delen Dybingen - Rusteinen i Storåna er foreslått regulert med en minstevannføring på 86 l/s.

Dette er eit viktig gyte og oppvekstområde for storlaks i Årdalsvassdraget, godt dokumentert i Årdalsprosjektet av Lyse/Uni Miljø ved elfiske og stamfisketelinger. En minstevannføring på et slikt nivå er ikke i samsvar med det nye minstevannføringsregimet i Årdalselva, (revisjon av konsesjonsvilkår for regulering av Årdals vassdraget 17.04.2015)

Totalt sett er vurderingen for fisk mangelfull i konsesjonssøknaden og vi undrer oss over at en regulering som rammer et viktig gyteområde i Årdalselva dominert av storlaks er satt til liten /middels verdi av regulanten.

Dette tilsier at lokalkunnskapen, kompetansen og kvaliteten til på denne søknaden er svak. Vi registrerer også at søker i avsnitt 2.4 ikke har noen referanse til ulemper for laks i søknaden.

Kraftstasjonens plassering og avløp:

I konsesjonssøknaden er avløpsrør plassert nedstrøms anadrom strekning (nedstrøms Dybingen).

Vandringshinderet for laks i Årdalselva er ved Rusteinen og reguleringen vil ha stor negativ effekt på laksen på denne viktig anadrome strekningen. Det er og påfallende at regulanten prøver å «så tvil» om det er laks på denne strekningen.

Avløpet fra et eventuelt kraftverk må plasseres slik at den anadrome strekningen i Årdalselva ikke påvirkes.

Omløpsventil må være et ufravikelig krav for å unngå å tørrlegge den lakseførende delen av Storåna nedstrøms kraftverket ved evt. driftstans.

Denne delen av elva har gode biotoper for oppvekstvilkårene spesielt for storlaks med gyteområder og skjul, laks reproducerer seg naturlig på strekket. Det drives og aktiv kultivering oppstrøms Rusteinen ved rognplanting av laks.

Høyring: Lyngsåna Kraftverk, Hjelmeland Kommune

Vi er uenig i at konsekvenser for fisk er satt til middels til liten negativ verdi.

Vurderingen for fisk er mangelfull og etter vårt skjønn useriøs.

Lyngsåna er et viktig gyte og oppvekstområde for laks og sjøaure i Årdalsvassdraget.

Dette er dokumentert i Årdalsprosjektet av Lyse/Uni Miljø ved elfiske og stamfisketelinger og i vedlegg 8 (rapport biologisk mangfold) det er påvist bra tettheter av laks og sjøaure i Lyngsåna. Lyngsåna er spesielt viktig for sjøauren.

Lyngsåna har gode biotoper for sjøaure og laks med gyteområder og skjul, laks og sjøaure reproducerer seg naturlig.

Kraftstasjonens plassering og avløp

I konsesjonssøknaden er avløpsrør plassert nedstrøms anadrom strekning i Lyngsåna.

Ved realisering av et eventuelt kraftverk må avløpet plasseres over anadrom strekning. En eventuell regulering må ikke påvirke den anadrome del av Lyngsåna.

Vi vil også påpeke at vandringshinder for laks og aure ikke er godt markert i kart

Det er fakta feil i vedlegg 11. Muligheten for at det er gjennomført utsettinger er kun synsing. Det er ikke rognplantet laks i Lyngsåna. Laks og sjøaure gyter naturlig her.

Som rapporten sier det er høye tettheter av ungfisk laks med 3 årsklasser. Dette er fra naturlig gyting i vassdraget. Uttalelsen om at det er en usikkerhet med mulighet for at laks er utsatt er kun synsing om at det er rognplantet. Dette er naturlig vandring og gyting av laks som har vandret opp fosseavsnittene.

Det er og påtakelig at ingen i Årdal Elveigarlag eller regulanten er forespurt om dette.

I kapittel 2.4 Fordel og ulemper er det ingen referanse til at reguleringen vil påvirke den anadrome delen av Lyngsåna.

Minstevannføring – Lyngsåna er allerede regulert med kun 25 % av restvannføring

Elveigarlaget vil og stille krav om at det skal installeres omløpsventil i et evt. kraftverk for å unngå at Lyngsåna tørrlegges på anadrom strekning og minimalisere negativ påvirkning av vannføring i Storåna nedstrøms Lyngsåna

Årdal Elveigarlag

Per Bringedal, leder